Informace o Chartě 77 - ročník třetí /1980 / číslo 12

od 3.srpna 1980 do 31. srpna 1980

Prohlášení Charty 77 z 1.1. 1977 1
Účastníkům shromáždění solidarity s čs. lidem 3
Prohlášení KSS - KOR 3
Dopis mluvčích Charty 77 do gdaňských loděnic 4
Požadavky stávkujících dělníků 4
Prohlášení VONS 5
Stížnost proti trestnímu stíhání 5
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Sdělení č. 196 /Jiří Wolf má být vězněn až do 23.8. 1981 / . . 5
Sdělení č. 197 /proces s katolíky v Prešově/ . . . 7
Dopis členům politbyra KSSS 8
Plastici píší Edu Sandersovi 9
Dopis Marty Fiedlerové 10
- tit.-: Polské léto 1980 10
Krátké zprávy 12
ANKETA 13

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2
Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

Přinášíme znovu text Prohlášení Charty 77 z 1.1. 1977 - jednak pro ty, kdo neměli možnost se s ním seznámit, a jednak pro ty, kdo si je chtějí připomenout a nemají k tomu jinou příležitost.

Redakce

Prohlášení Charty 77

Dne 13.10. byly ve Sbírce zákonů ČSSR /č.120/ zveřejněny Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, které byly jménem naší republiky podepsány v roce 1968, stvrzeny v Helsinkách roku 1975 a vstoupily u nás v platnost dnem 23.3. 1976.

Svobody a práva lidí, jež tyto pakty zaručují, jsou důležitými civizačními hodnotami, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových sil, a jejichž uzákonění může významně pomoci humánnímu vývoji naší společnosti. Vítáme proto, že Československá socialistická republika k těmto paktům přistoupila.

Jejich zveřejněním nám ale zároveň s novou naléhavostí připomíná, kolik základních občanských práv platí v naší zemi zatím - bohužel - jen na papíře.

Zcela iluzorní je například právo na svobodu projevu, zaručované článkem 19 prvního paktu.

Desítkám tisíc občanů je znemožněno pracovat v jejich oboru jen proto, že zastávají názory odlišné od názorů oficiálních. Jsou přitom často objektem nejrozmanitější diskriminace a šikanování ze strany úřadů i společenských organizací; zbaveni jakékoliv možnosti bránit se, stávají se vlastně oběťmi apartheidu.

Statisícům dalších občanů je odpírána "svoboda od strachu" /preambule prvního paktu/, protože jsou nuceni žít v trvajícím nebezpečí, že projeví-li své názory, ztratí pracovní i jiné možnosti.

V rozporu s článkem 13 druhého paktu, zajišťujícím všem právo na vzdělání je nesčetným mladým lidem bráněno ve studiu pro jejich názory, anebo dokonce pro názory jejich rodičů. Bezpočet občanů musí žít ve strachu, že kdyby se projevili v souladu se svým přesvědčením, mohli by být buď sami, anebo jejich děti zbaveny práva na vzdělání.

Uplatnění práva "vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem" či "prostřednictvím umění"/ bod 2 článku 13 prvního paktu/ je stíháno nejen mimosoudně, ale i soudně, často pod rouškou kriminálního obvinění /jak o tom svědčí mimo jiné právě probíhající procesy s mladými hudebníky/.

Svoboda veřejného projevu je potlačena centrálním řízením všech sdělovacích prostředků i publikačních a kulturních zařízení. Žádný politický, filosofický či vědecký názor nebo umělecký projev, jen trochu se vymykající úzkému rámci oficiální ideologie či estetiky, nemůže být zveřejněn; je znemožněna veřejná kritika krizových společenských jevů; je vyloučena možnost veřejné obrany proti nepravdivým a urážlivým nařčením oficiální propagandy.

Zákonná ochrana proti nepravdivým "útokům na čest a pověst" jednoznačně zaručená článkem 17 prvního paktu, v praxi neexistuje; lživé obvinění nelze vyvrátit a marný je každý pokus dosáhnout nápravy nebo opravy soudní cestou; v oblasti duchovní a kulturní tvorby je vyloučena otevřená diskuse. Mnoho vědeckých a kulturních pracovníků i jiných občanů je diskriminováno jen proto, že před lety legálně zveřejňovali nebo otevřeně vyslovovali názory, které současná politická moc odsuzuje.

Svoboda náboženského vyznání, důrazně zajišťovaná článkem 19 prvního paktu, je systematicky omezována mocenskou svévolí; okleštováním činnosti duchovních, nad nimiž trvale visí hrozba odepření nebo ztráty státního souhlasu s výkonem jejich funkce; existenčním i jiným postihem osob, které své náboženské vyznání slovem či skutkem projeví; potlačením výuky náboženství apod.

Nástrojem omezování a často úplného potlačení řady občanských práv je systém faktického podřízení všech institucí a organizací ve státě politickým direktivám aparátu vládnoucí strany a rozhodnutím mocenský vlivných jednotlivců. Ústava ČSSR a ostatní zákony a právní normy neupravují ani obsah a formu, ani tvorbu a aplikaci takových rozhodnutí; jsou převážně zákulisní, často jen ústní, občanům vesměs neznámá a jimi nekontrolovatelná, jejich původci nezod-

povídají nikomu než sami sobě a své vlastní hierarchii, přitom však rozhodujícím způsobem ovlivňují činnost zákonodárných a výkonných orgánů státní správy, justice, odborových, zájmových i všech ostatních společenských organizací, jiných politických stran, podniků, závodů, škol a dalších zařízení, přičemž jejich příkazy mají přednost i před zákonem. Dostanou-li se organizace nebo občané při výkladu svých práv a povinností do rozporu s direktivou, nemohou se obrátit k nestranné instanci, protože žádná neexistuje. Tím však jsou vážně omezena práva, vyplývající z článků 21 a 22 prvního paktu /právo sdružovat se a zákaz jakéhokoliv omezení jeho výkonu/ i článku 25 /rovnost práva podílet se na vedení veřejných prací/ a 26 /vyloučení diskriminace před zákonem/. Tento stav brání také dělníkům a ostatním pracujícím zakládat odborové a jiné organizace a svobodně využívat práva na stávku /bod 1 článku 8 druhého paktu/.

Další občanská práva, včetně vysloveného zákazu "svévolného zasahování do soukromého života, do rodiny, do domova nebo korespondence" /článek 17 prvního paktu/ jsou povážlivě narušována tím, že ministerstvo vnitra nejrůznějšími způsoby kontroluje život občanů, například odposlechem telefonních rozhovorů a bytů, kontrolou pošty, osobním sledováním, domovními prohlídkami, budováním sítě informátorů z řad obyvatelstva /získávaných často nepřípustnými hrozbami nebo naopak sliby/ atd. Často přitom zasahuje do rozhodování zaměstnavatelů, inspiruje diskriminační akce úřadů a organizací, ovlivňuje justiční orgány a řídí i propagandistické kampaně sdělovacích prostředků. Tato činnost není regulována zákony, je tajná, občan se proti ní nemůže nijak bránit.

V případech politicky motivovaného trestního stíhání porušují vyšetřovací orgány práva obviněných a jejich obhajoby, zaručované článkem 14 prvního paktu i československými zákony. Ve věznicích se s takto odsouzenými lidmi jedná způsobem, který porušuje lidskou důstojnost vězněných, ohrožuje jejich zdraví a snaží se je morálně zlomit.

Obecně je porušován i bod 2 článku z prvního paktu, zaručující občanu právo opustit svobodně svou zem; pod záminkou "národní bezpečnosti" /bod 3/ je toto právo vázáno na různé nepřípustné podmínky. Svévolně se postupuje i při udělování vstupních víz cizím státním příslušníkům, z nichž mnozí nemohou navštívit ČSSR jen proto, že se pracovně či přátelsky stýkali s osobami u nás diskriminovanými.

Někteří občané - ať už soukromě, na pracovištích nebo veřejně, což je prakticky možné jen v zahraničních sdělovacích prostředcích - na soustavné porušování demokratických svobod a lidských práv upozorňují a dožadují se v konkrétních případech nápravy; jejich hlasy však zůstávají bez odezvy, anebo se stávají předmětem vyšetřování.

Odpovědnost za dodržování občanských práv v zemi padá samozřejmě především na politickou státní moc. Ale nejen na ni. Každý nese svůj díl odpovědnosti za obecné poměry a tedy i za dodržování uzákoněných paktů, které k tomu zavazují nejen vlády, ale všechny občany.

Pocit této spoluodpovědnosti, víra ve smysl občanské angažovanosti a vůle k ní, i společná potřeba hledat její nový a účinnější výraz přivedly nás k myšlence vytvořit CHARTU 77, jejíž vznik dnes oznamujeme.

CHARTA 77 je volné, neformální a otevřené společenství lidí různých přesvědčení, různé víry i různých profesí, které spojuje vůle jednotlivě i společně se zasazovat o respektování občanských práv a lidských práv v naší zemi i ve světě - těch práv, která člověku přiznávají oba uzákoněné mezinárodní pakty. Závěrečný akt helsinské konference, četné další mezinárodní dokumenty proti válkám, násilí a sociálnímu i duchovnímu útlaku, a které souhrnně vyjadřuje Všeobecná deklarace lidských práv OSN.

CHARTA 77 vyrůstá ze zázemí solidarity a přátelství lidí, kteří sdílejí starost o osud ideálů, s nimiž spojili a spojují svůj život i práci.

Charta 77 není organizací, nemá stanovy, stálé orgány a organizačně podmíněné členství. Patří k ní každý, kdo souhlasí s její myšlenkou, účastní se její práce a podporuje ji.

Charta 77 není základnou k opoziční politické činnosti. Chce sloužit obecnému zájmu jako mnohé podobné občanské iniciativy v různých zemích na Západě i Východě. Nechce vytyčovat vlastní programy politických či společenských reforem nebo změn, ale vést v oblasti svého působení konstruktivní dialog s politickou a státní mocí, zejména tím, že bude upozorňovat na různé konkrétní případy porušování lidských práv a občanských práv, připravovat jejich dokumentaci, na-

vrhovat řešení, předkládat různé obecnější návrhy, směřující k prohlubování těchto práv a jejich záruk, působit jako prostředník v případných konfliktních situacích, které může bezpráví vyvolat apod.

Svým symbolickým názvem zdůrazňuje Charta 77, že vzniká na prahu roku, který byl prohlášen rokem práv politických vězňů a v němž má bělehradská konference zkoumat plnění závazků z Helsink.

Jako signatáři tohoto prohlášení pověřujeme prof. dr. Jiřího Hájka, DrSc., Václava Havla a prof. dr. Jana Patočku, DrSc. úlohou mluvčích Charty 77. Tito mluvčí ji plnomocně zastupují jak před státními a jinými organizacemi, tak před naší a světovou veřejností, a svými podpisy zaručují autenticitu jejích dokumentů. V nás i dalších občanech, kteří se připojují, budou mít své spolupracovníky, kteří se zúčastní potřebných jednání, ujmou se dílčích úkolů a budou s nimi sdílet veškerou odpovědnost.

Věříme, že Charta 77 přispěje k tomu, aby v Československu všichni občané pracovali a žili jako svobodní lidé.

1.1. 1977

Účastníkům shromáždění solidarity s čs. lidem

Jménem občanské iniciativy Charta 77 zdravíme Vaše shromáždění.

Přijímáme Váš angažovaný zájem o dění v naší zemi jako projev sympatií s čs. lidem.

Jsme spolu s Vámi přesvědčeni, že úsilí o prosazení zásad vyjádřených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v mezinárodních paktech o lidských právech, občanských a sociálních právech, vtělených do Závěrečného aktu helsinské konference je věcí nejen jednotlivých vlád, nýbrž i nezávislých iniciativ a všech lidí dobré vůle.

Věříme, že mezinárodní solidarita může napomoci k tomu, aby ti, kdo přistupují k úsilí o respektování lidských práv s nedůvěrou a vidí v něm ohrožení svých mocenských pozic, je nakonec přijali jako věc nejen obecně prospěšnou, ale přímo nezbytnou pro harmonický život společnosti a pro trvalé mezinárodní soužití.

Děkujeme Vám za Vaši podporu, a to jménem těch, kteří se pro svou občanskou aktivitu ocitli ve vězení, jako například Otka Bednářová, ing. Rudolf Battěk, dr. Václav Benda, Jiří Dienstbier, Václav Havel, dr. Jaroslav Šabata, Karel Soukup, Petr Cibulka, Jan Zmatlík, Jaromír Šavrda, Albert Černý.

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

V Praze, v srpnu 1980

P r o h l á š e n í

Dne 1. července byl zatčen známý zpěvák Karel Soukup, signatář a člen kolektivu mluvčích Charty 77. Oficiálně je obviněn z výtržnictví. Spolu s Karlem Soukupem byl zatčen Jindřich Tomeš, kterého prokurátor kromě výtržnictví obviňuje i z pobuřování. Hrozí jim tresty do dvou a do tří let odnětí svobody. Tato obvinění byla vznesena v souvislosti s vystoupením Karla Soukupa na soukromé slavnosti.

Karel Soukup je již delší dobu pronásledován československou bezpečností. V roce 1976 byl se stejným obviněním jako nyní zatčen spolu se členy hudební skupiny Plastic People. Tehdy nedošlo k jeho odsouzení, ale stíhání dosud nebylo zastaveno. Před několika lety byl zbaven zaměstnání /byl učitelem hudby/ a má úplná zákaz vystupovat. Nedávno podnikly úřady akce, jejichž výsledkem mělo být zbavení Karla Soukupa a jeho rodiny / ženy a tří dětí/ bydlení.

V minulém roce se na nás Karel Soukup obrátil s návrhem na společné uspořádání hladovky na obranu pronásledovaných v Československu a Polsku. Po příjezdu do Polska byl spolu s Tomášem Tiškou a Davidem Němcem zadržen a předán čs. orgánům. Po několika dnech byl propuštěn.

Nynější akce čs. orgánů je jednou z mnoha, jejichž cílem je potlačit nezávislé aktivity v Československu. Připojujeme se k protestu československého Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a žádáme o propuštění Karla Soukupa

i ostatních politických vězňů.

4. srpna 1980 Výbor společenské sebeobrany KSS - KOR

Sdružený stávkový výbor dělníků v Gdaňsku
Leninovy loděnice

Vážení přátelé,
se zájmem a s pohnutím sledujeme Váš zájem o svobodný a důstojný život.
Požadavky, které vyslovujete, zvláště propuštění politických vězňů, dodržování svobody slova a práva na zakládání nezávislých odborových organizací, jsou totožné s naším úsilím.
Věříme, že Vaše vytrvalost, rozvaha a smysl pro odpovědné občanství přinesou kladné výsledky nejen Vám a celému polskému národu, ale posílí také autoritu lidských práv na celém světě.

V Praze, v srpnu 1980

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

Na vědomí: Velvyslanectví PLR, Praha

Požadavky stávkujících dělníků
reprezentovaných Mezipodnikovým stávkovým výborem se sídlem v loděnicích v Gdaňsku.
MSV reprezentuje zároveň zaměstnance podniků a institucí, jejichž činnost je společensky nezbytná. Cílem výboru je dosáhnout jednání, které splní očekávání dělníků.
Jednou z prvních podmínek zahájení rozhovorů je odblokování všech telefonů. Požadavky stávkujících, reprezentovaných MSV, jsou následující:

1. Akceptování odborových organizací, nezávislých na straně ana zaměstnavatelích, jak to vyplývá k Konvence č. 87 MOP, kterou PLR ratifikovala.
2. Zajištění práva na stávku a zajištění bezpečnosti stávkujících, jakož i osob, které jim pomáhají.
3. Zajištění svobody slova, tisku a veřejného projevu, jak je zaručuje Ústava PLR. V souvislosti s tím zrušit represe proti nezávislým vydavatelstvím a poskytnout masové sdělovací prostředky představitelům všech vyznání.
4. a/obnovit předchozí práva: - lidí propuštěných z práce za obranu dělnických práv, zvlášť účastníků stávek v letech 1970 a 1976
- studentů, vyloučených za své přesvědčení ze ško
b/propustit všechny politické vězně /mezi nimi: Edmunda Zadrozyňského, Jana Kozlowkého, Marka Kozlowského/
c/zrušit represe za přesvědčení
5. V masových sdělovacích prostředcích informovat o vytvoření MSV a publikovat jeho požadavky.
6. Zahájit účinné akce s cílem vyvést zemi z krizové situace:
a/zveřejněním veškerých informací o společensko-hospodářské situaci
b/účastí na diskusi o reformách všech společenských vrstev a okruhů.
7. Vyplatit všem účastníků stávky náhradu za období stávky jako mzdu za dovolenou z fondu Ústřední rady odborů.
8. Zvýšit základní plat všech zaměstnanců o 2 000 zlotých měsíčně jako kompenzaci dosavadního růstu cen.
9. Zaručit skutečný růst mezd odpovídající růstu cen a snížení hodnoty peněz.
10. Zajistit úplné zásobování vnitřního trhu potravinářskými výrobky a vyvážet pouze přebytky.
11. Zavést potravinové lístky na maso a masné výrobky /až do zvládnutí situace na trhu/.
12. Zrušit komerční ceny a prodej za devizy v tzv. vnitřním exportu.
13. Zavést zásady výběru řídících kádrů na základě kvalifikace, a nikoliv podle stranické příslušnosti; zároveň zrušit privilegia bezpečnosti, státní bezpečnosti a stranického aparátu tak, že budou a/vyrovnány rodinné přídavky
b/zlikvidovány speciální

obchody

14. Stanovit věkovou hranici pro odchod do důchodu u žen na 50 let, u mužů na 55 let, nebo na základě v Polsku odpracovaných 30 let u žen a 35 let u mužů bez ohledu na věk.
15. Vyrovnat penze starého typu na úroveň důchodů vyplácených dnes.
16. Zlepšit podmínky práce zdravotnictví tak, aby byla zajištěna úplná léčebná péče pro pracující.
17. Zajistit odpovídající počet míst v jeslích a ve školkách pro děti zaměstnaných žen.
18. Zavést mateřskou dovolenou na vychování dětí v délce tří let.
19. Zvýšit diety ze 40 zlotých na 100 zlotých, jakož i drahotní přídavek.
20. Zkrátit dobu čekání na byt.
21. Zavést všechny volné soboty; v nepřetržitém a čtyřsměnném provozu kompenzovat volné soboty prodloužením dovolené nebo jinými volnými placenými pracovními dny.

Gdańsk, 16.8. 1980

Mezipodnikový stávkový výbor se sídlem v loděnicích v Gdańsku

P r o h l á š e n í

V souvislosti se stávkovým hnutím zápasem polských dělníků na odborová a hospodářská práva a demokratizaci společnosti jsou vězněni členové Výboru společenské sebeobrany KSS-KOR.

Jejich věznění považujeme za nespravedlivé a vyzýváme k propuštění všech členů KSS - KOR i dalších politických vězňů. Jsme přesvědčeni, že společenské problémy se nedají vyřešit uvězněním těch, kteří usilují o pozitivní změny.

31. srpna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
člen Mezinárodní federace pro lidská práva
československá liga pro lidská práva

Krajský prokurátor
Ústí n. Labem

Nová Víska, 11.7. 1980

Stížnost proti trestnímu stíhání Karla Soukupa a Jindřicha Tomeše

V minulých dnech byli vzati do vazby naši blízcí přátelé Karel Soukup a Jindřich Tomeš pro údajný trestný čin výtržnictví.

Zřejmě se jedná o unáhlení okresního prokurátora a vyšetřujících orgánů, kteří se nedostatečně seznámili s podobným případem z r. 1976. Tehdy byl Karel Soukup stíhán pro trestný čin výtržnictví, který byl spáchán tím, že na různých setkáních /svatbách/ svých přátel hrál svoje písně. Trestní stíhání bylo tehdy zastaveno a Karel Soukup nebyl souzen.

Okresní prokurátor se nejspíš domnívá, že se doba změnila natolik, aby mohlo dojít k odsouzení Karla Soukupa za tutéž věc / a s ním i Jindřicha Tomeše/.

Nebo se má jednat o perzekuci Karla Soukupa za to, že se angažuje v hnutí Charta 77, a to přímo v kolektivu mluvčích?

Žádáme Vás proto, pane prokurátore, abyste uplatnil svoji pravomoc a zastavil neoprávněné trestní stíhání, které je navíc provázeno vazbou obou našich přátel.

/Dosud/ v Nové Vísce č. 4: Jaroslav Chnapko, Jiří Kostúr, Vendelín Laurenčík, František Stárek, Silvestra Lupertová, Marcela Stárková, Lenka Laurenčíková, Vladimír Hrubý, Olga Hrubá

Sdělení č. 196 /Jiří Wolf má být vězněn až do 23.8. 1981/

Úvodem tohoto sdělení se omlouváme za až dosud důsledné, jak zjištěno, bohužel nesprávné psaní jména Jiřího Wolfa v našich sděleních, jež jsme psali s jednoduchým V.

Jiří Wolf byl spolu s Františkem Hrabalem odsouzen ke 3 rokům odnětí svobody ve II. NVS pro údajné prodvracení republiky /viz sdělení č. 43, 50, 69, 71, 164/. Ve sdělení č. 169 jsme informovali o novém trestním stíhání Jiřího Wolfa pro údajné křivé obvinění /§ 174, odst. 1 tr.z./ Trestní stíhání zahájil obvodní prokurátor pro Prahu 2, JUDr. František Antoš a reagoval tak na stížnost

J. Wolfa na příslušníky StB, pronesenou před městským soudem při hlavním líčení ve své trestní věci /čj. 1 T 19/78/; v obvodní prokuratuře má tato věc číslo jednací II Vp-55/79 a 4 T 53/80.

V prvním stání hlavního líčení dne 24.4. 1980 protestoval Jiří Wolf, že se nedostavili hlavní svědci. Přítomen byl pouze kapitán Jiří Smolík spolu s dalšími dvěma svědky z řad StB. Předseda senátu přerušil jednání a pozval si kapitána Smolíka a jeho dva spolusvědky k poradě. Hlavní líčení pak bylo odročeno.

Další stání proběhlo dne 21.5. 1980. Jednací síň byla tak malá, že se do ní sotva vešli členové senátu, z veřejnosti bylo dovoleno vejít pouze údajnému redaktorovi Rudého práva, který obsadil volné místo u stolku vedle obžalovaného a žádné poznámky si v průběhu jednání nečinil. Přitom poměrně prostorná jednací místnost, kde se konalo první stání, byla volná. J. Wolf žádal alespoň o přítomnost dvou důvěrníků / na což má obžalovaný právo v případě neveřejného jednání/, ale ani to nebylo dovoleno. Jednání bylo prohlášeno za veřejné, a proto předseda senátu mohl užít "opatření k nepřeplnění jednací místnosti". Vyslechnuti byli pouze někteří svědci: již z městského soudu osvědčený poručík Jánoš a kapitán Jiří Smolík, přičemž svědek, jenž se prohlašoval za poručíka Jánoše, dle výpovědi Jiřího Wolfa vůbec při inkriminovaných výsleších v Jindřichově Hradci nebyl.

Dne 20.6. 1980 proběhlo poslední stání hlavního líčení. Senátu předsedal HUDr. Martin Korbař a jeho členy byli Stanislav Kodým a Eva Zahradníková. Byli vyslechnuti svědci Jaroslav Murdych a František Horák /patrně příslušníci StB/, zapisovatelka Zdeňka Molínová, dále vyšetřovatelé StB poručík Jánoš, kapitán Zdeněk Jurčo a poručík Ondrej Sák /též existuje verze tohoto jména Stakt/ Tito svědci popřeli tvrzení Jiřího Wolfa, že v průběhu vyšetřování byl na něj činěn fyzický a psychický nátlak, a v důsledku tohoto nátlaku byl J. Wolf donucen změnit svoji výpověď. Jiří Wolf na své odpovědi setrval:"Byl jsem zatčen dne 23. února 1978 v 6,30 hod. ráno na svém pracovišti Okresní správy silnic v Jindřichově Hradci a převezen na OO VB v Jindřichově Hradci kolem 7,30. Při zatčení mi nebylo sděleno, proč jsem byl zatčen a z čeho jsem podezřelý. Neviděl jsem ani příkaz k zatčení. Na OO VB jsem byl vyzván, abych vydal klíče od svého bytu, kde bude provedena na příkaz generálního prokurátora domovní prohlídka. Řekl jsem, že domovní prohlídka se má provést až po předběžném výslechu, který nesplní účel samotné prohlídky. Klíče mi však byly násilně odebrány. Poté následoval předběžný výslech a zároveň se prováděla domovní prohlídka. Zapisoval Zdeněk Poupě. Žádal jsem o přítomnost jednoho z obhájců advokátní poradny v Jindřichově Hradci, má žádost však byla odmítnuta. Bez udání důvodu. I při výsleších na Ruzyni jsem neměl ani jednou obhájce. V J. Hradci jsem z tohoto důvodu odmítl vypovídat. Poté mi ukázali v průběhu prohlídky zatím nalezené 3 obálky, v nichž bylo Prohlášení Charty 77 a materiály Výboru proti diskriminaci, a zeptali se, co o tom vím. K ničemu jsem se nevyjádřil, a když příslušníci StB viděli, že s nimi nechci spolupracovat, začali nejdříve vyhrožovat, provokovat, urážet, snižovat mou důstojnost a nakonec jsem dostal ránu pěstí do žaludku, do obličeje a byly na mně páchány další fyzické násilnosti. Mezitím bylo přečteno obvinění prokurátora. Pak následovaly sliby, co všechno mi mohou příslušníci z titulu své funkce umožnit. Pak vyhrožovali uvězněním mé ženy, jež byla tehdy v ohroženém těhotenství. Bylo mi řečeno, že i takových prostředků mohou v zájmu společnosti použít. Od 10 hodin pak byla přítomna uapisovatelka Molínová. Pod nátlakem jsem přistoupil na vše, co na mně příslušníci chtěli, a v tomto duchu jsem také protokol podepsal. I při výsleších na Ruzyni jsem podobně jako v J. Hradci měl zakázáno kouřit, nedostával jsem napít a byl jsem fyzicky napadán a uráženo. Celá atmosfera byla naplněna řvaním a bitím. O celé věci jsem mohl učinit svobodnou výpověď až u soudu. Mnohokrát jsem si stěžoval, dostával jsem šablonovitou odpověď:"Na vaše stížnosti je brán zřetel a jsou zakládány do dozorových spisů."

Naopak nebyli jako svědci přítomni dozorový prokurátor ruzyňské věznice dr. František Miko, jemuž si Wolf i ústně stěžoval již roku 1978 při vzetí do vazby na nehumánní zacházení ze strany vyšetřovatelů a jenž v únoru 1980 do protokolu jako svědek tuto stížnost zapřel. Dále příslušník StB Zdeněk Poupě, který byl v Jindřichově Hradci přítomen výslechu a od 6.40 do 8 hod. prováděl domovní prohlídku. Prokurátor pak vůbec nepátral po veliteli celé vyšetřovací skupiny StB a jako svědka jej nevyslechl. Předseda senátu se nezajímal ani o jeho jméno. Jiří Wolf též žádal o vyslechnutí dozorového prokurátora z

Liberce Adolfa Špeta a příslušníků Sboru nápravné výchovy Otty Gudase a Jana Sochůrka.

Senát obvodního soudu pro Prahu 2 pak vynesl rozsudek, v němž za použití § 35, odst. 2 tr.z. odsoudil Jiřího Wolfa k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 a půl roku ve II nápravně-výchovné skupině, tj. původní délku trest zvýšil o 6 měsíců. Senát shledal j. Wolfa vinným trestným činem podvracení republiky /§ 98, odst. 1 tr.z. - za tento čin byl odsouzen v minulosti ke třem rokům vězení a dosud ve výkonu trestu; tímto rozsudkem byl původní rozsudek zrušen/ a tr. činem napadení veřejného činitele / § 156, odst. 2 tr.z.:"kdo hrubě urazí a pomluví..."/, neboť prý Jiří Wolf neměl v úmyslu přivodit trestn stíhání příslušníků SNB a pouze takto vysvětloval rozpor mezi původní výpovědí a výpovědí před senátem městského soudu. "Příslušníci SNB byli nepochybně veřejnými činiteli ve smyslu § 89, odst. 8 tr.z., neboť se podíleli na plnění úkolů společnosti a státu a požívali přitom pravomoci, která jim byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena. Tím obžalovaný ohrozil vážnost příslušníků SNB v očích veřejnosti, případně jejich vážnost oslabil." "Jeho jednání je pro společnost nebezpečná, neboť hrubě pomluvil vyšetřovatele SNB a znevažoval tak socialistické státní orgány."

Dne 11.7. 1980 bylo projednáno odvolání obžalovaného a prokurátora proti rozsudku obvodního soudu. Obžalovaný trval na pravdivosti své výpovědi a žádal vyslechnutí dalších svědků, prokurátor žádal potrestání pro křivé obvinění, což mimo jiné zdůvodnil tvrzením, že J. Wolf je osoba společenský nebezpečná, ochotná "narušovat státní kázeň". Předseda senátu městského soudu JUDr. Josef Kratochvíl obě odvolání zamítl. Celé jednání trvalo asi 20 minut; přede dveřmi místnosti stál tajný policista, aby zabránil vstupu veřejnosti do jednací síně

Jiří Wolf je ve výkonu trestu ve II. NVS v NVÚ Minkovice / u Liberce/, jeho zdravotní stav je špatný. Často je kázeňsky trestán, např. od 22. února do druhé poloviny května byl držen na "oddělení výkonu kázeňských trestů" v tzv. zvláštním oddělení / v betonovém bunkru/, tento kázeňský trest byl ještě zostřen neustálými eskortami k soudu. Náčelník NVÚ Minkovice Šimek požádal o přeřazení J. Wolfa do III. NVS / v Čechách jsou to Valdice u Jičína/. V Minkovicích je umístěn v oddílu /baráku/ B, jenž tzv. vychovatel poručík Jindřich Burda rozdělil na čtyři diferenční skupiny: I, II A, II B a III. Ve skupině II B je umístěn Petr Cibulka a Ladislav Ševec, ve III., nejhorší skupině, je J. Wolf. Všichni tito političtí vězni si např. nemohou koupit tabák, nemohou chodit na filmy, dívat se na televizi /pokud to není nutné z"výchovných důvodů"/, nemají možnost nákupu potravin atd.

Jiří Wolf je sirotek a od dětství byl vychováván ve státních institucích. Brzy začal publikovat v okresním tisku a při domovní prohlídce policie zabavila rukopis jeho životopisného románu. V roce 1980 podepsal Chartu 77.

VONS považuje nové odsouzení Jiřího Wolfa za nespravedlivé a nezákonné. /Nejde o úplný precedens, v roce 1972 byl podobně odsouzen Vít Lepil, učitel z Brna./ V situaci, kdy měly senáty soudů, projednávající tuto věc, jako důkaz dvě tvrzení, obsahově postavená proti sobě, přiklonily se na stranu mocnějšího Oprávněně vyvstává otázka, kde je záruka trestního postihu příslušníků SNB, kteří svou pravomoc překročí / a tím samozřejmě přestávají být veřejnými činiteli Za těchto okolností působí odsouzení J. Wolfa negativně na právní vědomí společnosti: negativně ovlivňuje jednání příslušníků SNB i brání případnému oznamování jejich trestné činnosti, již - při sebevětší snaze - nelze vyloučit.

24. srpna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 197 /proces s katolíky v Prešově/

Dne 25. června 1980 vynesl okresní soud v Prešově rozsudek, kterým odsoudil Oskara Rormánka, katolického duchovního bez státního souhlasu, k 18 měsícům podmíněně na 4 roky a Marii Kožárovou jako spolupachatelku ke 12 měsícům podmíněně na 3 roky za údajné spáchání trestných činů podle § 178 /maření státního dozoru na církvemi a náboženskými společnostmi/ a § 100 tr.z. /pobuřování/. Rozsudkem soudu byla Oskaru Formánkovi rovněž zabavena jeho soukromá knihovna s převážně náboženskou literaturou, magnetofon Sonet Duo, pásky a 700 Kčs /dar k narozeninám/, zajištěné při domovní prohlídce dne 16.11. 1978. Předsedou senátu byl promovaný právník Anton Lukáč, žalobcem byl prokurátor Reváк. Vyšetřo

vámi vedl poručík Štefan Fedor z StB Košice.

Maření státního dozoru nad církvemi se měl podle rozhodnutí soudu Oskar Formánek dopustiti tím, že připustil, aby se eucharistických modliteb, které konal ve svém soukromém bytě, zúčastnily asi v osmi případech dvě až tři další osoby, většinou staré a nemocné ženy.

Pobuřování pak mělo spočívat v tom, že Oskar Formánek prohlásil před svědkem ing. J. Šestákem, že církev se dostala v naší republice pod kontrolu státu.

Okresní soud dále tvrdil, že Oskar Formánek společně s Marií Kožárovou rozmnožoval a rozšiřoval náboženskou literaturu, dovezenou z kapitalistického zahraničí. Nic takového se však v průběhu líčení nepodařilo prokázat. Soud opírá svůj rozsudek pouze o skutečnost, že v soukromé knihovně Oskara Formánka byla tato literatura nalezena.

Okresní soud si povolal soudní znalce dr. Tibora Halečku, dr. Jána Bilase dr. Milana Sidora z katedry vědeckého ateismu University Pavla Josefa Šafaříkax v Prešově, aby "vědecky posoudili tuto literaturu z hlediska obsahového a politického zaměření". Tito znalci nepřiložili ke svému posudku "nálezy", neboli "souhrn skutečností, ke kterým při úkonu přihlíželi", jak to vyžaduje § 13, odst. 2 vyhlášky ministerstva spravedlnosti číslo 37/1967 Sb. Tvrdili nicméně, že zabavená literatura "obsahuje předpoklady změny společenského zřízení v ČSSR", nebo, že by"mohla vést k politickému zneužití náboženství". Rovněž se pouštěli do právního hodnocení zkoumané literatury, což zákon o znalcích nepřipouští. Za takto vypracovaný znalecký posudek si nechali vyplatit 17 600 Kčs.

Korunním svědkem obžaloby byl farář Anton Lesník, odsouzený do vězení za finanční podvody a pak předčasně propuštěný. Nyní vykonává opět duchovenskou funkci se státním souhlasem. Ten při hlavním líčení konaném dne 8. března 1980 odvolal své výpovědi, učiněné do protokolu během vyšetřování, neboť tvrdil, že je učinil v depresi pod psychickým nátlakem. Při dalším hlavním líčení 25. června však opět odvolal své odvolání, když mu předseda senátu pohrozil že bude obžalován pro křivou výpověď.

Oskar Formánek se proti rozsudku odvolal ke krajskému soudu v Košicích. Oskar Formánek bydlí v ~~XXXXXX~~ Prešově, Kotradova ul. č. 4. Je jezuita. Narodil se v roce 1915, v roce 1945 byl vysvěcen. 14. dubna 1950 byl internován, 26. prosince 1950 uprchl a skrýval se do roku 1955, kdy byl opět uvězněn a 26. dubna 1956 odsouzen spolu s devíti dalšími jezuity na 10 let. V roce 1960 byl amnestován, v roce 1974 rehabilitován a finančně odškodněn.

Státní souhlas mu odebral okresní církevní tajemník Andrej Kačer na základě lživého obvinění. Po odebrání státního souhlasu pracoval Oskar Formánek bezplatně na překladu nové liturgie do slovenštiny. Nyní je v důchodu, pobírá 780 Kčs měsíčně. Jeho zdravotní stav je špatný, prodělal infarkt a má cukrovku.

Rozsudek nad Oskarem Formánkem a Marií Kožárovou je důkazem, že československé soudy nerespektují zákon č. 120/1976 Sb., který uvádí v Československu v platnost Mezinárodní pakty o lidských právech, zejména ustanovení o svobodě vyznání a o svobodě rozšiřování informací, a že soustavně vykládají zákon o hospodářském zabezpečení církví v rozporu s těmito pakty a dokonce v rozporu s doslovným zněním zákona samotného.

8. srpna 1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Přílohu ke sdělení č. 197 - závěrečnou řeč Oskara Formánka - pro přílišnou rozsáhlost nemůžeme uvést. Děkujeme za pochopení.

Redakce.

Členům politbyra KSSS
Kreml, Moskva, SSSR

Vážení členové politbyra,

lidé mnoha národů jsou hluboce znepokojeni situací, ve které se nachází významný fyzik, laureát Nobelovy ceny, jeden z nejotevřenějších obránců lidských práv ve světě, Andrej Dmitrijevič Sacharov. Jeho nucený pobyt v Gorkém je přímý porušením mezinárodního i sovětského práva. Je zároveň hrubým poru-

šením Deklarace OSN a lidských právech i Helsinských dohod: tyto dokumenty byly podepsány sovětskou vládou. Jistě nám dáte zapravdu, že vláda, která s takovým klidem porušuje mezinárodní dohody, nemůže být považována za spolehlivého partnera v jednání o omezeném zbrojení a mírové spolupráci, a proto je tento způsob, kterým zacházíte s A.D. Sacharovem vážným nebezpečím pro politiku uvolňování, pro mír a světovou bezpečnost.

Co nejnaléhavěji žádáme, aby byl Andrej Sacharov osvobozen, aby mu byl povolen návrat do Moskvy, nebo, pokud by měl možnost volby, aby mohl emigrovat. Andrej Dmitrijevič Sacharov, významný vědec, a podle výboru, který uděluje Nobelovu cenu, svědomí lidstva, náleží světu a musí mu být umožněno pokračovat v práci ve prospěch lidstva.

Mezinárodní federace pro lidská práva požádala všechny své členy - a tedy také VONS - aby se postarali o zveřejnění předcházející petice. Cílem akce je sebrat 1. 000 000 podpisů do 1. listopadu 1980, aby mohly být předloženy na konferenci o míru a bezpečnosti v Evropě v Madridu.
Podpisy se mají s uvedeným textem petice posílat na tyto adresy:

Sakharov International Committee
River Campus
Rochester, N.Y. 14618, USA

nebo

Sakharov International Committee
27, rue Jean Dolent
75014, Paris, France

Drahý Ede Sandersi,

známe Vači tvorbu dlouhou řadu let. Pro kapelu The Plastic People of the Universe byla jednou z největších opor při hledání vlastní cesty, jak oslovit hudbou i slovem lidi dobré vůle. Na této cestě jsme se potkali s lidmi podobného postoje ke světu. Ta cesta nás zavedla i do vězení, místa, které i Vy znáte z vlastní zkušenosti.

Chtěli jsme Vám psát již před lety, kvůli záležitostem, které nám všem leží na srdci, poezii a hudbě. Ale komplikovanost takových přímých vztahů k lidem, kteří jako Vy žijí v druhé části rozděleného světa, nás od toho vždycky odradila. Když jsme se nedávno dověděli, že nám chcete poslat pásky s Vašimi novými nahrávkami, nesmírně nás to potěšilo. Potvrdilo nám to hluboký vztah souvislosti, který jsme s Vámi vždycky cítili, a také, že to málo, co děláme, rezonuje na druhé straně světa právě u lidí, jako jste Vy.

Jestliže Vám konečně přece jen píšeme, není to kvůli hudbě a poezii samé, ale pro naléhavější věci, než je hudba a poezie, jakkoliv patří k nejkrásnějším věcem na světě. Píšeme Vám kvůli těm, kteří jsou ve vězení, především kvůli zpěvákovi Charle Soukupovi, který je tam znovu. Byl s námi zatčen již roku 1976 a po půl roce propuštěn z vazby. Nyní je ve vazbě od 1. července 1980, opět obviněn z výtržnictví, protože zpíval svoje písně na svatbě svého přítele, v soukromé společnosti. Zatím mu hrozí dva roky vězení. Stejně je na tom zpěvák Jindřich Tomeš, který tam zpíval s ním. Petr Cibulka, který byl vězněn dva roky mimo jiné proto, že rozšiřoval magnetofonové pásky s naší hudbou, byl ve vězení odsouzen na další rok, protože držel hladovky, a čeká ho další soud pro údajnou verbální urážku vězeňského úředníka. Zpěvák Petr Ouda, nemocný cukrovkou, byl ve vězení odsouzen na další dva roky za to, že u soudu proti svému příteli, souzenému za organizování podpisů souhlasu s Chartou 77, změnil výpověď, učiněnou v stresové situaci při vyšetřování.

Z toho, co víme o Vašem životě, soudíme, že pro Vás není umění věží ze slonoviny, kam se někteří schovávají před hrůzou okolního světa, ale výzvou k osvobození člověka. Obracíme se na Vás a skrze Vás na Vašeho přátele: vzpomeňte při svých akcích našich vězněných přátel. Možná, že to nic nezmění na jejich osudu. Ale protože jsme byli v podobné situaci jako oni, víme, jak velkou posilou pro člověka tam je vědomí, že se nad ním nezavřela voda mlčenlivé tůně, do níž ho establišment hodil. Dovíme-li se o nějakých projevech Vaší solidarity, dozvědí se to i naši přátelé.
Přejeme Vám i Vašim blízkým to nejlepší.

Srdečně Vaši

V Praze 18. srpna 1980

Vratislav Brabenec, Josef Janíček,
Milan Hlavsa, Jiří Kabeš,
Ivan M. Jirous

V Plzni, dne 6.8. 1980

Po přečtení dopisu Růženy Faitové v Informacích o Chartě č. 10 jsem se rozhodla informovat Vás o skutečnostech, které mi sdělila Růžena Faitová po "odvolání" své signace Charty 77.

Podle jejích slov byl několik dní před odvoláním signace její otec Karel Fait předvolán k výslechu na plzeňskou StB v Perlově ulici. Zde mu bylo sděleno příslušníky StB ppr. Hraničkou a důstojníkem Kučerou, že by mohl být za postoje své dcery osobně postižen. Jako příklad toho, kam by mohla vést neochota jeho dcery odvolat signaci Charty 77, byl uváděn výše zmíněnými milovníky pravdy případ mého otce, Karla Fiedlera, bývalého majora letectva ČSLA. Ten byl ze státních služeb propuštěn v dubnu t.r. Podle názoru ministerstva národní obrany nebylo totiž žádoucí, aby ve státních službách setrvával občan, jehož dcera nesplňuje představy StB a MNO o člověku, oddaném socialistickému zřízení.

Po uvedení tohoto příkladu, který měl zřejmě sloužit jako výhrůžka, bylo Karlu Faitovi oznámeno, že pokud jeho dcera odvolá signaci Charty, bude v budoucnu zbavena nepříliš příjemné pozornosti orgánů VB a on sám se již nebude muset coby placený funkcionář ROH obávat o své zaměstnání. Zároveň byl dohodnut termín, ve kterém se měl pan Fait se svou dcerou, o níž byl přesvědčen, že signaci odvolá, dostavit k uskutečnění tohoto aktu. Poté následovaly ony, v odvolání zmíněné "konzultace" s jejím otcem, při nichž své dceři pohrozil vyhozením z domova a přerušením veškerých styků.

O několid dní později proběhlo "odvolání" signace Růženy Faitové v kancelářích VB v Perlově ulici za přítomnosti dvou příslušníků StB, Hraničky a Kučery, a také jejího otce následujícím způsobem:

Růženě Faitové byly předloženy dopisy adresované Anně Šabatové a Miloši Rejchrtovi s textem odvolání, uveřejněným v Informacích o Chartě č. 10. Podle jejích slov texty pouze podepsala. Na odchodu byla Růžena Faitová upozorněna, že pokud se nadále bude stýkat s plzeňskými sifnatáři Charty, budou ji nuceni "za trest" předvolávat k dalším výslechům.

Na závěr bych chtěla podotknout, že formulace "podle jejích slov" neznamená, že Růžena Faitová mi tyto informace poskytla s vědomím, že by mohly být eventuelně někde zveřejněny.

Marta Fiedlerová,
Západní 14, Plzeň -Lochotín

Polské léto 1980

Ve chvíli, kdy píšeme tento informační bulletin 29. srpna, vstoupila stávka v polských pobaltských přístavech do 16. a kritického dne svého trvání. Přes 300 000 dělníků je ve stávce. Tisíce jich obsadily své pracoviště a vytvořily stávkové výbory, které zase za sebe zvolily delegáty do mezipodnikového stávkového předsednictva. KOR zasedá dnem i nocí v gdanských loděnicích, které nesou jméno V.I.Lenina. Několik dnů odmítala vláda s údajně ilegálním mezipodnikovým stávkovým výborem jednat. Jedenáctý den jednat šla a z rozhodnutí stávkujících právě do této bašty polského stávkového hnutí. Jednání mezi vládní delegací vedenou náměstkem předsedy vlády W. Jagielskim a zástupci dělníků je přenášeno tlampači závodního rozhlasu. Myslíme, že vás bude zajímat nejvíce autentický zápis z prvního dne jednání v sobotu večer 23. srpna, jak ho na místě připřídil dopisovatel pařížského deníku Le Monde. Neboť západní novináři, televizní a rozhlasoví reportéři jsou na místě, další to pozoruhodný ústupek vlády. V sobotu to tedy v Leninových loděnicích vypadalo takto:

V osm hodin večer dělníci otevřeli hlavní bránu loděnic a do nádvoří vjel malý autobus s vládní delegací. První vystoupil Jagielski a stiskl ruku Lechu Walesovi, bývalému politickému vězni, dnes hlavnímu a fantasticky populárnímu mluvčímu mezipodnikového stávkového výboru. Poblední a nejistí členové vládní delegace procházejí špalírem dělníků, kteří provolávají slávu Lechu Walesovi. V kantýně závodu se okamžitě začíná jednat, slovo má vládní pověřenec. Je klidný, přátelský a oslovuje Lecha Walesu uctivým "pane předsedo". Říká:"Pane předsedo, už od počátku července, kdy se projevil neklid v některých polských závodech, se setkávám s lidmi pesporně talentovanými, s opravdovými aktivisty, kteří napříště budou mít místo v odborech, jejichž stanovy budou změněny a prá-

va a povinnosti odborů budou rozšířeny." Walesa nejdříve nechal zástupce předsedy vlády vymluvit a klade pak první konkrétní otázku: " A právo na stávku?" Jagielski: "Prožíváme vzrušené chvíle, je nesnadné rozhodovat o takových složitých otázkách hned tady a tak rychle. Snad bude lépe i tento problém řešit v rámci úvah o roli odborů vůbec." Walesa: " A nedotknutelnost stávkujících?" Jagielski:"Bude respektována." Walesa:"Jenže mnoho stávkujících už bylo policejně vyslýcháno a řada jich je ve vězení právě pro účast na stávce!" Jagielski projevuje překvapení a poněkud rozpačitě předstírá, že o ničem takovém neví. Dělníci citují příklady, jména postižených i spodrobnostmi o jejich zatčení. Napětí stoupá a je to trapné. Mezipodnikový výbor sestaví listinu k rukám pana náměstka. Hlas z pléna:"Pokud jde o právo na stávku, věc musí být rozhodnutá teď a tady." Jagielski:"Proč nechcete, abych tu na místě měnil pracovní zákoník. To přísluší parlamentu." /Dodejme tu, že už v úterý v poledne bylo úředně oznámeno, že princip práva na stávku bude zakotven v revidovaném statutu polských odborů. Podobně to bylo i s ultimativním požadavkem pracujících Leninových loděnic, že jednání nemohou pokračovat, pokud nebude obnoveno telefonní spojení Gdanska s ostatními městy v zemi. Stalo se, a tak byla umožněna koordinace s výbory stávkujících v celé zemi./ Walesa: "A náš další požadavek? Zrušení cenzury!"Jagielski:"Nemá smyslu zakrývat, že kontrola tisku, publikací a prostředků masové informace zaujímá klíčové místo v našem společenském zřízení a systému jeho institucí. Samozřejmě, cenzura nesmí být na překážku pravdě, ale její třeba k ochraně státního tajemství, důstojnosti země v zahraničí a v boji proti pornografii. Celá otázka může být zpracována ve zvláštní zprávě. Rozhodně ji nelze diskutovat tady a v daných souvislostech.Pokud jde o tak zvané nezávislé publikace, existují takové, které jsou kritické, ale jsou i takové, které napadají samotné základy našeho socialistického zřízení. Problém není tedy jednoduchý. A poněvadž tu byla položena otázka, proč církev nemá přístup k prostředkům masové informace, chci připomenout, že vztahy mezi státem a církví se zlepšily a tento příznivý vývoj zaručuje, že všechno lze řešit. /Smích v sále./ Walesa: "Přejděme k otázkám politických vězňů." Jagielski:"Tři osoby, které jsou uvedeny jmenovitě ve vaší listině požadavků, byly odsouzeny pro trestné činy, které spáchaly, a to nezávislými soudci a v řádně vedeném soudním přelíčení. V naší zemi nejsou političtí vězni." Walesa:"Jenže my, pane ministře, víme, jak to chodí v téhle zemi. Já taky jsem byl odsouzen a vězněn a ne jen jednou." /Hromový potlesk./ Jagielski:"Ať je tomu jakkoliv, je na Nejvyšším soudu, aby případně znovu prostudoval případy těchto tří." Walesa: "Oficiální tisk,rozhlas, televize zatajují nebo překrucují základní informace o našem stávkovém hnutí a dokonce i o zahájení tohoto jednání. To je třeba změnit!" Jagielski:"Kdo ví, že tu jednáme." Walesa:"Naše požadavky nebyly nikde zveřejněny." Jagielski:"Jde o to publikovat závěry našich rozhovorů, nikoliv požadavky." Člen výboru: "Čtu a poslouchám v televizi a rozhlase všechno; z těchto zdrojů se nikdo nedověděl, že náš mezipodnikový stávkový výbor existuje!" Jagielski:"Něco vysílal rozhlas." Hlas ze sálu: "Který, místní, varšavský, uhlete přesněte!" Zmatek v sále, nikdo z vládní delegace neví nic přesně. Walesa:"Takhle už to jde deset let! A kdo ví, za deset let budeme zase tam, kde jsme dnes! Jaké nám dáte záruky? Kromě sociálních požadavků máme požadavek naprosto základní: svobodné odbory - to jest: mocnou nezávislou organizaci dělníků,která nám umožní vyjednávat, aniž bychom museli stávkovat a aniž bychom museli obávat represálií." A tak to pokračovalo dlouho do noci, sliby a nepřesvědčivá vysvětlení a vládní strany, nedůvěra, naprostá nedůvěra dělníků. Vládní delegace nastupuje do autobudu a odjíždí. Dělníci, přilby či barety v rukou, zpívají polskou národní hymnu.

Už jen tato krátká ukázka z gdaňských loděnic prokazuje očividnou paralelu mezi polskými požadavky a hesly, formulovanými v Československu v roce 1980 a později, za tzv. Pražského jara. Nezávislé odbory, právo na stávku, zrušení cenzury, propuštění politických vězňů, svoboda slova a přesvědčení, pronikavá ekonomická reforma, decentralizace, dělnická samospráva. Ale jsou také velké rozdíly mezi československou situací z let 68/69 a polskou z léta 1980. Ten hlavní rozdíl je nad míru důležitý. Zápas za otevřenější, liberálnější,spravedlivější společnost nevedou ani reformní komunisté, ani snadno zranitelní a umlčitelní intelektuálové, ale dělníci ve fabrikách, kterých jsou statisíce. A poprvé vůbec v historii poválečných revolt v zemích reálného socialismu k dělbě práce a

tudíž ke společnému zápasu. Dělníci pozvali intelektuály, aby jim pomohli s formulací jejich požadavků, a tak stáli na přídi a bezprostředně na jejich straně. To je také skutečnost, která polské vedení zaskočila a vystrašila, to je skutečnost, kterou ani Moskva ignorovat nemůže, proto také dosavadní zdaleka ne zanedbatelné ústupky mocenského establišmentu. Taktika vedení polské KS po dohodě s Moskvou je vcelku jasná. Utahat stávkující dělníky v nekonečných jednáních, zlomit jejich jednotu, nalákat je na sliby, které nebudou a pokud jde o politické požadavky, ani nemohou být splněny, a tak salámovou politikou revoluční situaci zvládnout a rozdrolit. Jenže, nejsme ani v roce 1956, ani v roce 1970 či 1976. Dělníci tuhle taktiku znají a do téhle léčky sotva padnou.

Večer 29. srpna se hlásí, že dohody o nezávislých odborech - jde nespíše o geograficky omezené paralelní odborové organizace - bylo na 90% dosaženo. Zbývá vyčkat, zda tomu tak je, a co z toho bude, co bude také realirováno. Jedno je jisté už dnes: výsledek zápasu polských dělníků a polské inteligence z léta 1980 bude mít pronikavý vliv nejen na další osudy Polska, ale všech zemí tzv. socialistického bloku, a tedy i Československa.

- tit -

xxxxxxxx XXXXXXXXX xxxxxxx

Francouzský Výbor 5. ledna za svobodné a socialistické Československo vydal brožuru "Vězení a věznové v Československu".
V úvodu je čtenář krátce a celkem výstižně seznámen se současnými otázkami, na které se snaží Charta 77 a VONS odpovídat, a zároveň je uveden do atmosféry denního života a potíží rodin vězněných a některých dalších signatářů.
Brožura má tři části. V první jsou citovány podstatné části sdělení VONS z ledna a února 1980, týkající se situace vězněných členů VONS Petra Uhla, Václava Havla, Václava Bendy, Jiřího Dienstbiera, Otty Bednářové, Alberta Černého a mluvčího Charty 77 Jaroslava Šabaty.
Ve druhé části je otištěn celý dokument Charty 77 č. 16, zabývající se podmínkami vazby a výkonu trestu v čs. věznicích. Předchází mu věcné vysvětlení rozdílu mezi francouzskou a československou organizací právních institucí a některých aspektů právní praxe.

Třetí část se zabývá podrobněji hladovkou a následným trestním postihem Cibulky, dokumentované záznamem ze soudního přelíčení. K tomu je připojen doplněk k dokumentu Charty 77 č. 16, informující o podmínkách věznění v NVÚ Plzeň - Bory.

Na závěr celé brožury jsou podány konkrétní návrhy na pomoc čsl. diskriminovaným a jejich rodinám ze strany Francouzů. Tento apel jen potvrzuje humánní a morální úroveň lidí, kteří pracují ve Výboru 5. ledna, a kterým není lhostejný osud občanů v Československu.

ooo 000 ooo

Mezinárodní výbor Labour Party ostře protestuje proti zatýkání a věznění aktivistů Charty 77. Podle československého zákona se má s uvězněnými zacházet "humánně". Tato výhrada se zdá být v případě signatářů Charty 77 porušována. Mezinárodní výbor prohlašuje, že se bude snažit apelovat na československé velvyslanectví s protestem proti zatčení a věznění především Rudolfa Battka, Petra Uhla, Václava Havla, Václava Bendy, Otty Bednářové, Jiřího Dienstbiera a Jaroslava Šabaty. Požaduje, aby československé úřady umožnily advokátovi Labour Party styk s těmito uvězněnými, a aby měl možnost prostudovat podmínky jejich věznění přímo na místě.

ooo 000 ooo

Mezinárodní federace pro lidská práva a její president pan Daniel Mayer vyjádřil souhlas spolupracovat s "Sakharov International Committee" v organizaci přednášek, koncertů, konferencí a dalších veřejných akcí na počest laureáta Nobelovy ceny Andreje D. Sacharova. Tyto akce plánují ve všech zemích Evropy a Ameriky, včetně zemí jihoamerických.

ooo 000 ooo

V Paříži se již několik měsíců hrají úspěšně aktovky Václava Havla Vernisáž a Audience. Soubor divadla se rozhodl s tímto programem 10. října zahájit turné po padesáti městech Francie, Belgie a Švýcarska. A.I.D.A. bude současně vkažlém divadle instalovat xxxxxxxxxxxxxx stánek o Chartě 77 a VONS.

V prosinci tohoto roku bude mít v Paříži premieru Havlova hra Protest.

V hlavní roli vystoupí Daniel Gelin.

oooooooooo oooooooo oooooooooo

Ještě není konec třetího čtvrtletí 1980 a za hranicem ČSSR zůstalo více lidí než za celý rok 1968. Rozhodli jsme se proto na toto téma uspořádat anketu.

ANKETA časopisu INFORMACE O CHARTĚ 77

1/ Proč chcet žít v Československu ?

2/ Proč chete emigrovat ?

Této ankety se může zúčastnit kdokoliv, ať už jmenovitě nebo anonymně. Všechny odpovědi chceme postupně zveřejňovat, a proto prosíme,

ODPOVÍDEJTE STRUČNĚ !

ooo